

MILLAISTA ON NUORTEN NAISTEN ASUNNOTTOMUUS?

MARTTA VIISANEN

17.10.2019.

KUKA? MITÄ? MIKSI? HÄH?

- AIKAISEMMIN ASUMISPALVELUYKSIKÖN PÄÄLLIKKÖ, NYKYISIN LASTENSUOJELUN SOSIAALITYÖNTEKIJÄ
- NUORTEN NAISTEN ASUNNOTTOMUUS HERÄTTI MIELENKIINNON
- NUORTEN NAISTEN PITKÄAIKAISASUNNOTTOMUUS ON MARGINAALI-ILMIÖ
- VAIKEASTI TAVOITETTAVA JA VÄHÄN TUTKITTU RYHMÄ
- YLISUKUPOLVISUUS? ITSEAIHEUTETTU TILANNE?
- JÄLKIHUOLTONUORI? VERKOSTOJEN LÄPI TIPPUNEET?
- TARKOITUS AVATA ASUNNOTTOMUUDEN ARKEA AMMATTILAISILLE
- NAISTEN OMAN ÄÄNEN ESIIN TUOMINEN

”SE ON IHAN KAIKKI KAIKESSA, ETTÄ ON KOTI”

TAUSTAA

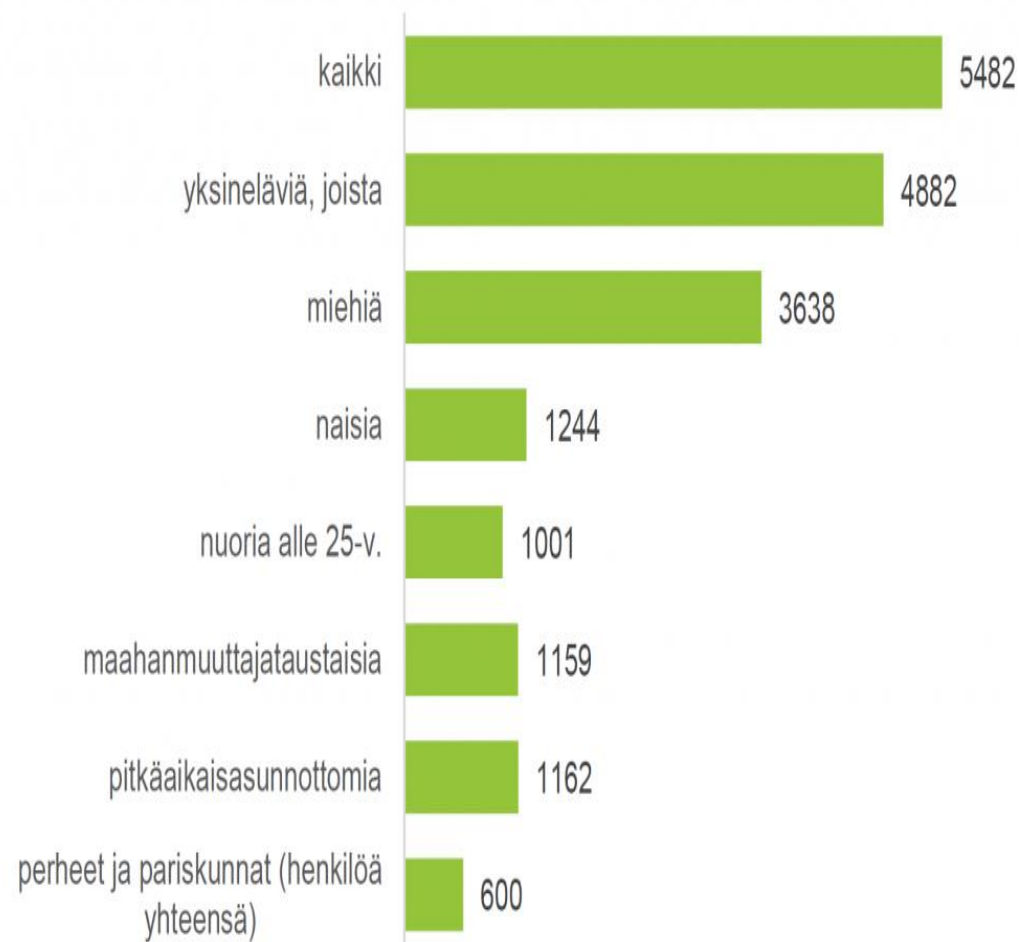
- LAADULLINEN TUTKIMUS
- VIISI TEEMAHAASTATTELUA
- TEMAATTINEN ANALYYSI
- MERKITYKSET JA MINÄKUVA
- OTOS ON PIENI, MUTTA SE KERTOO ILMIÖSTÄ JOTAIN YLEISTÄ
- KAIKKI NAISET ALLE 25 VUOTIAITA, PITKÄAIKAISASUNNOTTOMUUDEN KOKEMUS TAUSTALLA, EI LAPSIA
- KAIKILLA ASUNTO JA HOITOKONTAKTI

TUTKIMUSKYSYMYKSET

- MITÄ KODITTOMUUS ON NUORTEN NAISTEN KOHDALLA?
- MILLAISTA NUORTEN KODITTOMIEN NAISTEN ASIOIMINEN ON PALVELUJÄRJESTELMÄSSÄ?
- MITEN KODITTOMUUS HEIJASTUU NAISTEN MINÄKUVAAN?

ASUNNOTTOMUUS SUOMESSA 2018 (ARA)

- YHTEENSÄ 5 482 ASUNNOTONTA.
- NÄISTÄ YKSINELÄVIÄ OLI 4 882 (89 %)
- ASUNNOTTOMIA PERHEITÄ 159 JA PARISKUNTIA 105, JOISSA OLI YHTEENSÄ 600 HENKILÖÄ.
- NAISTEN JA NUORTEN ASUNNOTTOMUUDESSA ON OLLUT NOUSUA
- PIILOASUNNOTTOMUUS!
- LUVUT EIVÄT OLE VERTAILUKELPOISIA AIKAISEMPIIN VUOSIIN MUUTTUNEEN TILASTOINNIN TAKIA
- ASUNNOTTOMUUS ON VÄHENTYNYT VUOSINA 2012-2017 (ASUNTO ENSIN –PERIAATE)

MIKÄ JOHTI ASUNNOTTOMUUDEN ALKUUN?

- KASAANTUNEITA ONGELMIA: VELKAANTUMINEN, UUPUMUS, IHMISSUHTEET, PÄIHTEET, TERVEYS – JA MIELENTERVEYS, VUOKRASOPIMUKSEN MÄÄRÄAIKAISUUS
- ONGELMAT KASAANTUIVAT ITSENÄISTYMISSVAIHEESSA
- EI VOIMAVAROJA HOITAA TAI TIETOA RATKAISTA ASIOITA
- OLISI TARVITTU TUKEA JA NEUVOJA
- JÄIVÄT YKSIN ONGELMIEN KANSSA
- YRITYS PÄRJÄTÄ ILMAN APUA KUNNES TILANNE OLI JO PAHA
- AJAN SAAMINEN JA ASUNTOJONOON PÄÄSEMINE KESTI KAUAN
- ”TAVALLISIA NUORIA NAISIA”

KODITTOMUUDEN NEGATIIVINEN KIERRE

Päihteiden päivittäinen käyttö,
merkityksettömyys, syyllistäminen
kokemus, erilaisuuden tunne,
stigma

Itsensä kovettaminen, piilossa
oleva naiseus, pettymys,
hylätyksi tuleminen,
juurettomuus,
tarkoituksettomuus, itseinho

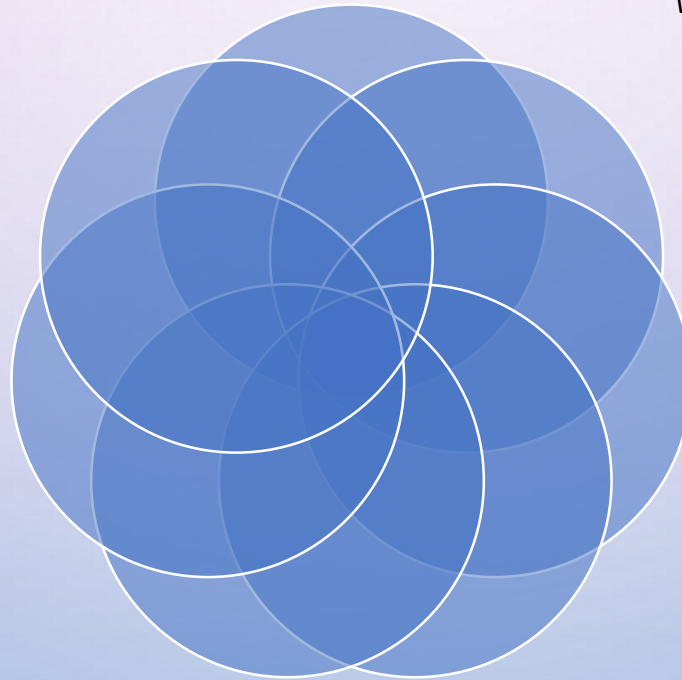
Rikokset ja velkaantuminen,
välipitämättömyys, epäonnistuminen

Palveluista putoaminen,
hoitamattomat asiat,
turhautuminen, väärin nähdyksi
ja kuulluksi tulemisen kokemus,
toivottomuus

Psyykinen ja fyysinen
huonovointisuus, uupumus,
ahdistus, masennus, torjutuksi
tuleminen kokemus,
näköalattomuus

Väkivallan ja hyväksikäytön kokemukset,
turvattomuus, pelko, häpeä, syyllisyys,
arvottomuus

Katkenneet kannattelevat verkostot,
epäluotettavat ja hyväksikäyttävät ihmissuhteet,
yksinäisyys, epäluottamus, salailu puhumattomuus,
irralisuuden tunne

PALVELUJÄRJESTELMÄSSÄ ASIOINTI

HARHAILUA

TEHOTONTA PALVELUIDEN
KÄYTTÖÄ – EI
KOKONAISKUVAA
KENELLÄKÄÄN

PIRSTALOITUNUT
PALVELUJÄRJESTELMÄ –
KATKEILEVAT HOITOKETJUT

PALVELUIHIN
SOPIMATTOMUUS

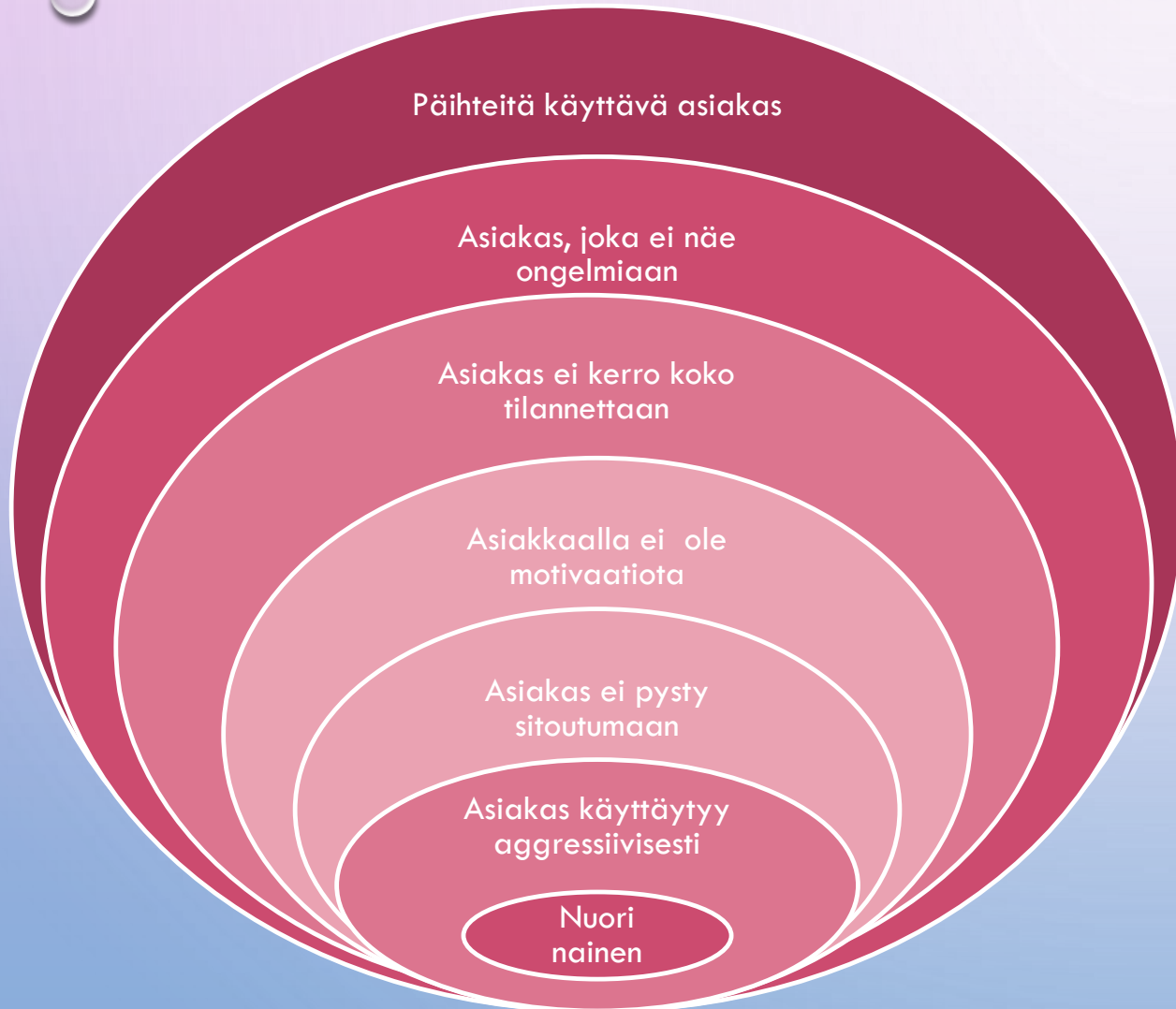
POISKÄÄNNYTTÄMISTÄ

AVUN HAKEMISEN HAASTE –
TERVEYS VAI PÄIHDE VAI
MIELENTERVEYS ENSIN?

OHIKATSOMINEN,
OHIPUHUMIINEN JA
KYSYMÄTTÄ JÄTTÄMINEN

OVET SULKEUTUVAT
HELPOSTI JOS ON ”LIIAN
HANKALA”

KATOAMINEN

”KOTIKUNTO EI OLE
KATUKUNTO”

KODITTOMUUDEN LEIMA JA

HUONO KOHTELU

VAIHTUVAT TYÖNTEKIJÄT

KATOAMINEN PAHENTAA
TILANNETTA

MITÄ ON HANKALAN ASIAKKAAN TAUSTALLA?

- PÄIHTEET KEINO TURRUTTAA KODITTOMUUDEN ARKEA
- RIIPPUVUUSSAIRAUS JA MIELENTERVEYDENHÄIRIÖ
- HÄPEÄN JA POISKÄÄNNYTYKSEN KOKEMUKSET
- MERKITYKSETTÖMYYS, NÄKÖALATTOMUUS, TOIVOTTOMUUS
- TOISTUVAT PETTYMYKSET, EPÄLUOTTAMUS, TRAUMAT
- TURHAUTUMINEN, KONKREETTISEN AVUN TARVE

Kodittomuuden heijastuminen minäkuvaan

Päihteiden käyttö

"Hällä väliä kaikella"
"Ei oo elämässä valoa"
"En pärjää ilman päihdettä"
"Päihde on ratkaisu ei ongelma"

Torjunta palvelujärjestelmän taholta

"En mä ole arvokas"
"Itse aiheutan ongelmani"
"En pysty sitoutumaan"
"Käyttäydyn huonosti"

Kodin menetys

"Olen mokannut ja epäonnistunut"
"En osaa ja pysty hoitamaan asioitani"
"En osaa kantaa vastuuta"

Kodittomuuden leima

"Olen hörhö, rapanen nisti, juoppo"
"Oma vikani"
"Leima kuuluu minuun"

Väkivallan kokemukset

"Itse aiheutin"
"Ei ollut vaihtoehtoja"
"Ei mulla ole väliä"
"En uskalla kertoa"

KOTI JA ELÄMÄN UUELLEEN RAKENTUMINEN

MITÄ KOTI SINULLE MERKITSEE?

- Pyhäpaikka
- Saa rauhoittua / olla omissa oloissa
- turvallisuuden tunne
- rauhallista paikkaa
- lämpöä
- OMA PAIKKA ja Rauha
- = kaikki lähtee ensin oma koti pystyy rakentaa elämä par
- kun ON OMA KOTI
- oma rauha tyytyväinen
- Häiriö t sääntö t

KODIN MERKITYS

Päihteiden käytön vähentyminen, ei tarvitse turruttaa todellisuutta, merkityksellisyyden löytyminen

Perhe -ja ystävyysuhteiden uudelleen luominen, ammatilliset tukiverkot, sitouminen palveluihin, kiinnipitävä ympäristö

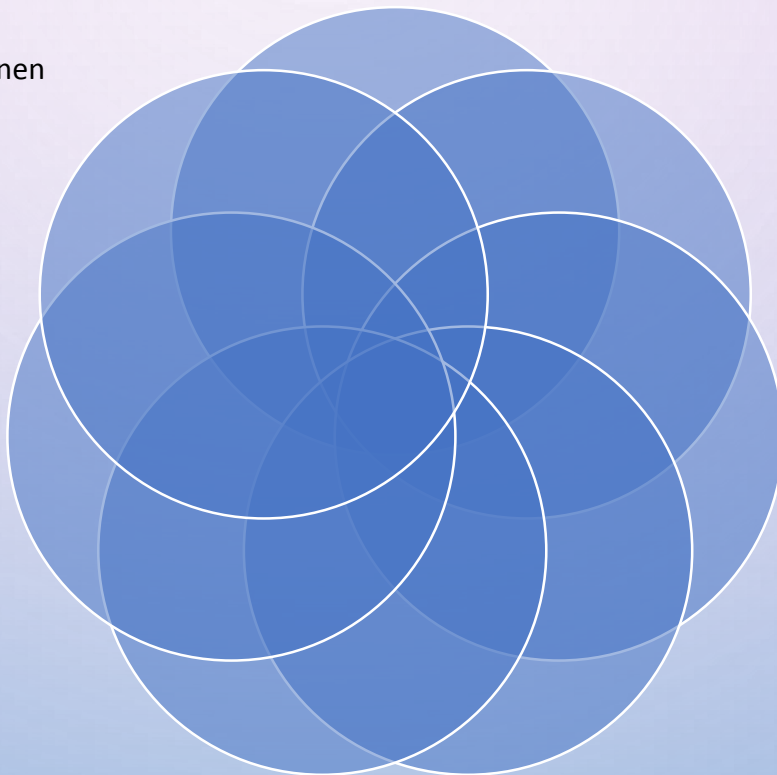
Vastuun kantaminen omista teoista ja kokemuksen muuttaminen voimavaraksi, toivo

Mahdollisuus toteuttaa itseään ja unelmoida, tulevaisuuden suunnittelu, opiskelu, työ, perhe

Psyykkisen ja fyysisen hyvinvoinnin parantuminen, arjen rutiinit mahdollisia, parempi olo

Minäkuvan ja naiseuden uudelleen rakentaminen, turva, itsemäärämisoikeus, yksityisyys, rauha

Stigman vähäneminen, motivaatio, positiivisia vuorovaikutus kokemuksia

TARVITTAVA TUKI, APU JA ASENNE

TARVITAAN:

- NOPEAA REAGOINTI, VUOSI ILMAN ASUNTOA ON LIIAN PITKÄ AIKA
- KÄRSIVÄLLISYYTTÄ JA KANNUSTUSTA
- JATKUVAA VASTAPUHETTA
- EI VOIVOTTELUA TAI KAUHISTELUA
- ”KÄDESTÄ PITÄEN”
- LUOTTAMUKSELLINEN SUHDE
- VAIN NAISILLE SUUNNATTUJA PALVELUJA

VAIKUTTAVUUTTA:

- OIKEIN NÄHDYKSI TULEMISELLA
- PIENILLÄ INTERVENTIOILLA
- ARVOKKAALLA JA KUNNIOITTAVALLA KOHTAAMISELLA

JOHTOPÄÄTÖKSET – HAASTE SINULLE AMMATTILAINEN

1 NUOREN NAISEN KODITTOMUUS ON AINA KIIREELLINEN TILANNE

**2 VASTUUTTAMINEN OIKEASSA KOHDASSA JA APUA SEKÄ NEUVOJA
PÄIHTEISTÄ JA PAHAN OOLON PURKAUKSISTA HUOLIMATTA**

3 KIELENKÄYTÖN LEIMA JA VASTAPUHEEN VOIMA

4 HÄPEÄN VOIMAN HUOMIOIMINEN

**5 KODITTOMAT NAISSET EIVÄT OLE PIILOSSA, VAIKKA OVATKIN OSA
PIILOKODITTOMIEN RYHMÄÄ**

”...NIIN MULLA ON NIINKU SILLEEN SEMMONEN
KUITENKIN HYVYYS MIELESSÄ SÄILYNYT KOKO AJAN
ETTÄ SE VOI OLLA MIKÄ TAHANSA MIKÄ PELASTAA
KOKO AJAN... ET SE MIKÄ VIE SINNE NORMAALIIN
ELÄMÄÄN MISTÄ PIDÄN KIINNI...”

KIITOS!